

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ ЗДОБУВАЧІВ «МАРКЕТИНГОВІ РИЗИКИ»

Лектор курсу		Ромашенко Ольга Сергіївна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри маркетингу					
Контактна інформація лектора (e-mail),		o.romashchenko@duikt.edu.ua					
Сторінка курсу в Google Classroom		https://classroom.google.com/c/NzU1MDA3MTQ4OTY2					
Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:				
	5	150	Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Лабораторних занять	Самостійна підготовка
			18	-	36	-	96

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Мета курсу:	засвоєння теоретичних знань та формування практичних навичок щодо професійної діяльності фахівців з маркетингу в умовах невизначеності, конфліктності та ризику маркетингової діяльності.
--------------------	---

В результаті вивчення дисципліни здобувач має знати	В результаті вивчення дисципліни здобувач має вміти
<ul style="list-style-type: none"> - Основні поняття та класифікацію маркетингових ризиків - Фактори, що впливають на виникнення маркетингових ризиків - Методи ідентифікації та оцінки маркетингових ризиків - Інструменти мінімізації маркетингових ризиків - Вплив зовнішнього середовища на маркетингові ризики - Ризики, пов'язані з розробкою та виведенням нового продукту на ринок - Фінансові ризики маркетингової діяльності - Цифрові ризики в маркетингу (соціальні мережі, кіберзагрози, витік даних) - Методи аналізу ризиків: SWOT, PESTEL, ABC-аналіз, сценарне планування - Кейси відомих компаній: як вони долали маркетингові ризики 	<ul style="list-style-type: none"> - Визначати та аналізувати маркетингові ризики у компанії - Використовувати методи оцінки маркетингових ризиків - Формувати стратегії мінімізації ризиків у маркетингу - Розробляти антикризові маркетингові плани - Працювати з інструментами управління репутацією - Використовувати сучасні технології для управління маркетинговими ризиками - Аналізувати ринкову ситуацію та прогнозувати можливі ризики - Оцінювати фінансові ризики маркетингових кампаній - Виявляти слабкі місця у маркетинговій стратегії компанії - Працювати з аналітичними інструментами для моніторингу ринку

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Тема, опис теми	Вид заняття	Форми і методи навчання/питання до самостійної роботи
Розділ 1 «Теоретичні основи маркетингових ризиків у складі економічних ризиків»		
Тема 1. Економічна сутність маркетингових ризиків підприємства Знати: складові економічного ризику, елементи економічного ризику, класичні риси економічного ризику: суперечливість, альтернативність, невизначеність, сучасні складові основних елементів економічного ризику: невизначеність події, втрати та небайдужість, функції економічного ризику. Вміти: обумовлювати економічний ризик особливостями ризикової ситуації, визначити причини виникнення економічних ризиків, роль людського капіталу у результатах управління об'єктом ризику. Рекомендовані джерела: 1-6	Лекція 1 2 год.	Лекція-візуалізація
	Практичне заняття 1 2 год.	Усне опитування, тестування, навчальна дискусія. Доповідь з презентацією за темою: «Взаємозв'язок природи виникнення економічних ризиків між циклічністю економічних процесів при врахуванні терміну часу, закономірна динаміка змін обсягів ідей та інформації і розвитку економіки».
	Практичне заняття 2 2 год.	Усне опитування, тестування, навчальна дискусія. Доповідь з презентацією за темою: «Роль людського капіталу у результатах управління об'єктом ризику».
	Самостійна робота 16 год.	Еволюція теоретичних підходів до визначення поняття «ризик» як економічної категорії. Чинники створення ризикової ситуації. Невизначеність як головна риса економічного ризику.

Оцінювання за тему =15 балів		Функції економічного ризику та їх роль . Умови виникнення економічного ризику.
<p>Тема 2. Маркетинговий ризик у складі ризиків за видами економічної діяльності</p> <p>Знати: класифікації ризиків, передумови виникнення маркетингових ризиків, класифікація маркетингових ризиків телекомунікаційних підприємств, об'єкт та суб'єкт маркетингового ризику.</p> <p>Вміти: визначати передумови виникнення маркетингових ризиків, вибирати необхідні інструменти для подолання кризових ситуацій в діяльності підприємств</p> <p>Рекомендовані джерела: 1-6</p> <p>Оцінювання за тему =15 балів</p>	Лекція 2 2 год.	Лекція-візуалізація
	Практичне заняття 3 2 год.	Усне опитування, тестування, навчальна дискусія. Доповідь з презентацією за темою: Вплив процесів інтернаціоналізації на появу маркетингових ризиків
	Практичне заняття 4 2 год.	Усне опитування, тестування, навчальна дискусія. Доповідь з презентацією за темою: Місце маркетингового ризику при прийнятті управлінського рішення.
	Лекція 3 2 год.	Лекція-візуалізація
	Практичне заняття 5 2 год.	Усне опитування, тестування, навчальна дискусія. Доповідь з презентацією за темою: Альтернативність у маркетингових ризиках.
	Практичне заняття 6 2 год.	Усне опитування, тестування, навчальна дискусія. Доповідь з презентацією за темою: Види маркетингових ризиків у процесі прийняття управлінського рішення.
	Самостійна робота 16 год.	Теоретичні основи до управління маркетинговими ризиками. Вплив маркетингових ризиків на ефективність діяльності компанії. Маркетинг в основі управлінських рішень. Маркетингові ризики споживача.
<p>Тема 3. Методи оцінювання маркетингових ризиків</p> <p>Знати: загальну характеристику методів оцінювання маркетингових ризиків, розрахунково-аналітичні, математико-статистичні методи оцінювання маркетингових ризиків.</p> <p>Вміти: використовувати різні методи оцінки маркетингових ризиків, експертні оцінки у розрахунках щодо маркетингових ризиків</p> <p>Рекомендовані джерела: 1-6</p> <p>Оцінювання за тему =15 балів</p>	Лекція 4 2 год.	Лекція-візуалізація
	Практичне заняття 7 2 год.	Усне опитування, тестування, навчальна дискусія. Вирішення практичних задач та ситуаційних завдань
	Практичне заняття 8 2 год.	Усне опитування, тестування, навчальна дискусія. Вирішення практичних задач та ситуаційних завдань
	Практичне заняття 9 2 год.	Усне опитування, тестування, навчальна дискусія. Вирішення практичних задач та ситуаційних завдань
	Лекція 5 2 год.	Лекція-візуалізація
	Практичне заняття 10 2 год.	Усне опитування, тестування, навчальна дискусія. Вирішення практичних задач та ситуаційних завдань

	Практичне заняття 11 2 год.	Усне опитування, тестування, навчальна дискусія. Вирішення практичних задач та ситуаційних завдань
	Практичне заняття 12 2 год.	Усне опитування, тестування, навчальна дискусія. Вирішення практичних задач та ситуаційних завдань
	Самостійна робота 16 год.	Сучасні методи оцінювання маркетингових ризиків. Фінансова інформація у ході оцінки маркетингових ризиків. Метод Дельфи як ефективний інструментарій оцінки маркетингових ризиків. Метод експертних оцінок маркетингових ризиків. Особливості оцінки маркетингових ризиків методом доцільності витрат.
Розділ 2 «УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОВИМИ РИЗИКАМИ В ОБЛАСТІ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙ»		
<p>Тема 4. Управління маркетинговими ризиками в області телекомунікацій</p> <p>Знати: характеристику поняття «ризик-менеджменту» та його сутність, механізм управління ризиками суб'єктів господарювання та його складові, сутність системи управління ризиками товарної політики, процес моніторингу за виконанням планів на підприємстві.</p> <p>Вміти: обґрунтовувати доцільність проектів та напрямів діяльності за різними критеріями з врахуванням ризику.</p> <p>Рекомендовані джерела: 1-6</p> <p>Оцінювання за тему =15 балів</p>	Лекція 6 2 год.	Лекція-візуалізація
	Практичне заняття 13 2 год.	Усне опитування, тестування Навчальна дискусія «Механізм управління ризиками суб'єктів господарювання та його складові». Доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни. Управління маркетинговими ризиками у процесі формування та реалізації маркетингової політики
	Практичне заняття 14 2 год.	Усне опитування, тестування Навчальна дискусія «Планування як ефективний метод управління маркетинговими ризиками в сфері телекомунікацій.» Доповідь з презентацією за темою «Сучасні проблеми українських телекомунікаційних підприємств, що пов'язані з організацією планування та бюджетування».
	Самостійна робота 16 год.	Сутність та необхідність аналізу маркетингового ризику. Зарубіжний погляд на питання стратегічного планування ризикових ситуацій. Методологія розроблення програми управління маркетинговими ризиками. Стратегія і тактика управління маркетинговими ризиками. Формування системи управління маркетинговим ризиком на підприємстві.
<p>Тема 5. Стратегії в управлінні маркетинговими ризиками підприємств</p> <p>Знати: конкурентні стратегії в управлінні маркетинговими ризиками, порядок формування маркетингової стратегії, етапи маркетингової діяльності, які необхідні для розробки та реалізації стратегії</p> <p>Вміти: розробляти стратегію підприємства з врахуванням ризику</p>	Лекція 7 2 год.	Лекція-візуалізація
	Практичне заняття 15 2 год.	Усне опитування, тестування Навчальна дискусія «Критерії формування варіантів стратегічної поведінки, доцільних в умовах ринку». Доповідь з презентацією за темою: «Вибір маркетингової стратегії підприємства на ринку з наявних альтернатив».
	Лекція 8 2 год.	Лекція-візуалізація

<p><u>Рекомендовані джерела:</u> 1-6</p> <p>Оцінювання за тему =20 балів</p>	<p>Практичне заняття 16 год.</p>	<p>Усне опитування, тестування</p> <p>Навчальна дискусія «Складові концепції маркетингової стратегії диверсифікації діяльності телекомунікаційного підприємства».</p> <p>Доповідь з презентацією за темою: «Залежність між стратегією підприємства по управлінню ризиками і пріоритетними процедурами управління ними».</p>
	<p>Самостійна робота 16 год.</p>	<p>Побудова стратегії ризик-менеджменту телекомунікаційного підприємства.</p> <p>Способи мінімізації маркетингових ризиків телекомунікаційного підприємства.</p> <p>Диверсифікація як спосіб зниження маркетингового ризику на базі телекомунікаційного підприємства.</p> <p>Запаси і резерви як спосіб зниження маркетингових ризиків телекомунікаційного підприємства.</p>
<p>Тема 6. Психологічні аспекти прийняття маркетингових рішень в умовах невизначеності та ризику</p> <p>Знати: психологічні аспекти прийняття маркетингових рішень в умовах невизначеності та ризику.</p> <p>Вміти: застосовувати зарубіжний досвід процесу прийняття економічних рішень в умовах ризику та невизначеності</p> <p><u>Рекомендовані джерела:</u> 1-6</p> <p>Оцінювання за тему =20 балів</p>	<p>Лекція 9 2 год.</p>	<p>Лекція-візуалізація</p>
	<p>Практичне заняття 17 год.</p>	<p>Усне опитування, тестування</p> <p>Навчальна дискусія «Психологічні феномени процесу прийняття економічних рішень в умовах ризику та невизначеності»</p> <p>Доповідь з презентацією за темою: «Перелік психологічних якостей під час прийняття маркетингових рішень.».</p>
	<p>Практичне заняття 18 год.</p>	<p>Усне опитування, тестування</p> <p>Навчальна дискусія «Когнітивні спотворення та їхній вплив на прийняття маркетингових рішень».</p> <p>Доповідь з презентацією за темою: «Засновники теорії перспектив», «Асиметрія прийняття рішення».</p>
	<p>Самостійна робота 16 год.</p>	<p>Вплив особливостей сприйняття інформації людиною на прийняття економічних рішень</p> <p>Роль людського фактора в корпоративній політиці управління ризиками.</p> <p>Останні тенденції в поведінкових фінансах.</p> <p>Переваги людини, раціональність і ефективність ринку</p> <p>Порівняння існуючих методів оцінки індивідуального ставлення до ризику менеджера компанії</p>

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мультимедійний проектор, маркерна дошка і екран. Комп'ютерний клас для проведення практичних занять. Програмне забезпечення: ОС Windows, MS Office, доступ до онлайн-додатків, періодичних видань та інших інтернет-джерел, до електронної бібліотеки ДУІКТ, до віртуального навчального середовища Google Workspace for Education, інформації сайту Університету.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Економічні ризики: методи вимірювання та управління: Навчальний посібник / Скопенко Н.С., Федулова І.В., Мазник Л.В., Кириченко О.М., Удворгелі Л.І.; за заг. ред. Скопенко Н.С. К.: НУХТ. 2021. 344 с. URL: <https://dspace.nuft.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ad3cf033-6858-4e2f-b001-85f9b3dc0d8f/content>
2. Ковшун Н. Е., Левун О. І. Аналіз та реалізація проєктів : навч. посіб. Рівне : НУВГП, 2022. 350 с. URL: <http://surl.li/rofte>
3. Ріщук Л.І. Управління ризиками: конспект лекцій. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ. 2020. 68 с.
4. Ріщук Л.І. Управління ризиками: практикум. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ. 2020. 47 с.
5. Угрин Д. І., Довгунь А. Я. Ризик-менеджмент та маркетинг в ІТ-галузі. Навчально-методичний посібник. Чернівці. 2023. 100 с. <http://surl.li/rofrz>
6. Управління ризиками: Навчальний наочний посібник: навч. посіб. для студ. спеціальності 073 «Менеджмент» / М.О. Кравченко, К.О. Бояринова, К.О. Копішинська; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 432с.

Додаткова

7. Ромашенко О.С., Есмаханова А. У. Управління маркетинговими ризиками телекомунікаційних підприємств. *Економіка. Менеджмент. Бізнес.* 2022. № 1-2. С. 46-51. URL: <http://journals.dut.edu.ua/index.php/emb/article/view/2710>
8. Атюшкіна В.В. Методи зниження маркетингових ризиків страхової компанії. *Маркетинг і цифрові технології.* 2020. №1.Т.4. С.73.-87. <https://mdt-opu.com.ua/index.php/mdt/article/view/94>
9. Балдинюк В. Ризик-менеджмент як інструмент управління діяльності суб'єктів господарювання. *Економіка та суспільство.* 2023. №55. С. <http://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2861>
10. Карпенко, Л., Чорненко, Л. Ідентифікація та управління ризиками в маркетинговій діяльності. *Економічний простір.* 2022. №180. С. 54-57. <http://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/1112>
11. Лабурцева О. І. Управління маркетинговими ризиками інновацій. *Маркетинг і менеджмент інновацій.* 2012. № 4. С.15-22. URL:https://mmi.sumdu.edu.ua/wp-content/uploads/mmi/volume-3-issue-4/mmi2012_4_15_22.pdf
12. Останкова Л.А., Шевченко Н.Ю. Аналіз, моделювання й управління економічними ризиками. *Навчальний посібник.* К. «Центр учбової літератури». 2019. 256с.
13. Ризики в маркетингу : підручник / О. І. Лабурцева. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. – 476 с. URL: <http://doi.org/10.31617/p.knute.2019-768>
14. Останкова Л.А., Шевченко Н.Ю. Аналіз, моделювання й управління економічними ризиками. *Навчальний посібник.* К. «Центр учбової літератури». 2019. 256с.
15. Ризики в маркетингу : підручник / О. І. Лабурцева. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. – 476 с. URL: <http://doi.org/10.31617/p.knute.2019-768>
16. Старостіна А.О. Ризик-менеджмент. Київ: Кондор, 2018. 220с

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

- Курс передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу.
- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо здобувач відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- За ініціативою викладача зміст даного курсу планується оновлювати щорічно, враховуючи зміни у законодавстві України, наукові досягнення за тематикою освітньої компоненти.
- Здобувачі також можуть долучатись до оновлення дисципліни шляхом подання пропозицій викладачу стосовно новітніх змін у галузі.
- Здобувачі мають право на перезарахування результатів навчання набутих у **неформальній та інформальній освіті** згідно «Положення про неформальну освіту Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій» https://duikt.edu.ua/uploads/p_447_35048489.pdf

Правила академічної доброчесності

- Здобувачі освіти у своїй навчальній діяльності зобов'язані дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності.
- Кожне навчальне завдання має бути виконане самостійно, крім випадків, коли його виконання передбачає участь декількох осіб або правилами виконання відповідних завдань дозволено отримання допомоги від інших осіб, використання допоміжних матеріалів та засобів, мережі Інтернет тощо.
- Кожен здобувач освіти у разі використання у своєму академічному творі результатів інтелектуального творіння інших авторів (текстів, ідей, розробок, тверджень, відомостей, думок тощо) зобов'язаний зробити посилання на відповідне джерело інформації.
- Навчальна робота може включати (повністю або частково) попередню навчальну роботу здобувача освіти лише у тому випадку, якщо це прямо дозволено умовами навчального завдання.
- В аудиторії здобувачі не допускаються до списування та обману – за порушення принципів академічної доброчесності викладач може накладати санкції: зниження балів, повернення роботи на доопрацювання, не допущення до захисту роботи та ін.
- Здобувачі можуть ознайомитися із Кодексом академічної доброчесності Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій на сторінці сайту <https://duikt.edu.ua/uploads/p44796297052.pdf?2>

КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Використовується накопичувальна (100 бальна) система оцінювання. Поточна успішність складається з успішності за активність під час лекцій, роботу на практичних заняттях, виконання завдань під час самостійної роботи. Всі завдання оцінюються відповідно вимог щодо змістовності та встановлених строків виконання і їх здачі. Для отримання додаткових балів, студент повинен надати копію сертифіката або друкованої публікації чи письмове повідомлення видавця, про прийняття до друку публікації. Тематика публікації (вебінара, курсу) повинна відповідати змісту дисципліни, при цьому студенту зараховується додаткові бали замість балів за виконання суміжних за тематикою практичних робіт. Максимальна кількість додаткових балів, що можуть бути зараховані за дисципліну – 10 балів. Разом це є балами за поточну усаїшність здобувача. Максимальна кількість балів – 60 мінімальна кількість балів – 20.

Якщо студента не допущено до підсумкового контролю, як такого, що не виконав індивідуальний план, йому надається час до перескладання для виконання всіх вимог допуску. Студент має право на два перескладання. При повторному перескладанні його у студента може приймати комісія, яка створюється директором ННІМП. Оцінка комісії є остаточною. У випадку отримання студентом 0 балів (неприйнятно), що тягне відрахування за невиконання навчального плану Максимальна кількість балів – 100, мінімальна кількість балів – 60.

Форми контролю	Оцінювання
----------------	------------

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

Робота на заняттях, у т.ч.

участь у експрес-опитуванні	за кожен правильну відповідь - 0,2 бали
доповідь з презентацією за тематикою самостійної роботи	за кожен презентацію (реферат) максимум - 5 балів (оцінка залежить від повноти розкриття теми, якості інформації, самостійності та креативності матеріалу, якості презентації і доповіді)
усне опитування, тестування	за кожен правильну відповідь – 0,2 бали
участь у завдання рішення практичних задач	за кожен правильну відповідь – 1,0 бали
участь у обговоренні ситуаційного завдання	за кожен правильну відповідь – 1,0 бали
участь у навчальній дискусії	за кожен участь - 0,5 бали

Додаткова оцінка за видами діяльності за тематикою дисципліни

Участь у вебінарах, тренінгах	за кожні 0,1 кредити (3 год.) участі з отриманням сертифікату - 3 бали
Тези доповіді за участю у конференції	за кожні тези, які опубліковані - 3 бали
Стаття у виданні в Україні	за кожен статтю, яка опублікована - 5 балів
Стаття у іноземному виданні	за кожен статтю, яка опублікована - 8 балів

ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ: диференційований залік

Згідно критеріїв оцінювання

Здобувачу, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова залікова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

Підсумкова оцінка до 34 балів є підставою для обов'язкового повторного вивчення курсу.

Здобувач має право на два перескладання. При повторному перескладанні, залік приймає комісія, яка створюється директором ННІМП. Оцінка комісії є остаточною.

Здобувач має право на опротестування результатів контролю (апеляцію).

Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами ДУІКТ

ПІДСУМКОВА ОЦІНКА ЗА ДИСЦИПЛІНУ

бали	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка /запис в екзаменаційній відомості
90-100	Студент демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає силабусу дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Вміє реалізувати теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, аналізувати та співставляти дані об'єктів діяльності фахівця на основі набутих з даної та суміжних дисциплін знань та умінь. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що	Високий Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни. Власні пропозиції студента в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін, а також знання, набути	Відмінно / Зараховано (А)

	розглядаються. Зменшення 100-бальної оцінки може бути пов'язане з недостатнім розкриттям питань, що стосується дисципліни, яка вивчається, але виходить за рамки об'єму матеріалу, передбаченого силабусом, або студент проявляє невпевненість в тлумаченні теоретичних положень чи складних практичних завдань	при самостійному поглибленому вивченні питань, що відносяться до дисципліни, яка вивчається.	
82-89	Студент демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає силабусу дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, дає вичерпні пояснення	Достатній Забезпечує студенту самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюються порівняно з прикладами, що розглянуті при вивченні дисципліни	Добре / Зараховано (B)
75-81	Студент в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідає силабусу дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Вміє пояснити основні положення виконаних завдань та дати правильні відповіді при зміні результату при заданій зміні вихідних параметрів. Помилки у відповідях/ рішеннях/ розрахунках не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни, що вивчається.	Достатній Конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.	Добре / Зараховано (C)
74-74	Студент засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений силабусом дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни	Задовільно / Зараховано (D)
60-63	Студент має певні знання, передбачені в силабусі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, студент з труднощами пояснює правила вирішення практичних/розрахункових завдань дисципліни. Виконання практичних / індивідуальних / контрольних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами	Середній Є мінімально допустимим у всіх складових навчальної програми з дисципліни	Задовільно / Зараховано (E)
35-59	Студент може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що силабус дисципліни студент виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у студента відсутні.	Низький Не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни	Незадовільно з можливістю повторного складання) / Не зараховано (FX) В залікову книжку не представляється
0-34	Студент повністю не виконав вимог силабусу навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Студент не допущений до здачі заліку	Незадовільний Студент не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням / Не допущений (F) В залікову книжку не представляється